כז: כל שעה פרק שני פסחים

מכלל דרבנן שרו בשאבוקה בנגדו. ואם תאמר לרבנן הואיל ובאבוקה כנגדו משיב כמו שלהבת באה מן הנחלים מאי פריך בסוף לולב הגזול (סוכה מ.) ובהגוזל עליס (כ"ק קא:) והא איכא עליס דמשמן שהנאתן וביעורן שוה הא בשעת הנאה מבוערין הן כבר במקום השלהבת ויש לומר משום (א) דביעור מה לא משיב הנאה אחר ביעורן לענין שביעית שהרי באבילה דמינה ילפינן התם ליכא לגמרי הנאה וביעורן שוה ולא ממעטינן אלא שאר עליס שאין הנאתן אלא אחר שנעשו גחלים לגמרי ולרבי עליס דלא משמן נמי הוה ליה למיסר דלדידיה כשאבוקה כנגדו הנאתן וביעורן שוה ואיכא למימר הואיל ורוב הנאה אחר ביעור אית לן למימר דלא אסרה תורה בהן אכל תימה למאן דאמר דאסורים לרבי אסורים אמאי לא אסר בכל עליס בשביעית שהרי הנאתן וביעורן שוה הואיל ולא משיב להו מבוערות כשהן לוחשות דנאותן הוי עיקר הנאה: **חקדש אפי' באלף לא בטיל.**

תימה מה חומר היא זו הלא הקדש דבר שיש לו מתירין הוא ע"י חילול ומטעם זה אין דינו להיות בטל אפילו באיסור קל אפילו מדרבנן כדאמרינן ברים ביצה (דף ד.): **בעצי** שלמים. ה"מ לאוקמי בעלי הקדש ובמזיד ואליבא דרבי יהודה אלא דלאו אורחא דמלתא לעבור במזיד: **ורמינהו** כל הנשרפין וכו'. ה"מ לאוקמי בעלי שלמים: **חוץ** מעצי אשירה. תימה לרשב"א מיהו כעבודת גלולים שנשתברה מאליה דשריא לדאמרינן בפרק כל הבלמים (ע"ז מח:) ואין לומר דהכא מיירי באשירה של ישראל דאין לה ביטול עולמית דהא בסוף תמורה (ד' לד.) מפרש דלהכי לא עריב ותני אפר הקדש ואשירה לעולם אסורין משום דאשירה יש לה היתר אם שורפה עו"ג דבעלה: **אין** ביעור חמץ אלא שריפה. נראה דהלכה כרבי יהודה דסתם לן תנא כותיה בפרק בתרא דתמורה (ד' לג:) וא"ת א"כ הא דאמר (ר' יהודה סובה אינה נוהגת אלא בארבע מינין בבלנב יהא נמי הלכה כמותו דהתם נמי לא פליגי רבנן אלא מטעם דכל דין שתחלתו להתמיר ופופו להקל (ב) אין דין וכפ"ק דסוכה (ד' יא.) סתם לן תנא דרבנן דקתני הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת אם קצצן כשירה וי"ל דהכא קיימא לן כרבי יהודה משום דין אחר דיליף במה מצינו אף על גב דאמרו לו חטאת העוף ואשם תלוי יוכיחו ושתיק מ"מ לדידן סבירא לן כרבנן דאמרי חטאת ואשם בשריפה וליכא תובא: **מה** נותר בשריפה אף חמץ בשריפה. וא"ת למאן דדרש לעיל (ד' כה.) הנותר בשריפה ואין דבר אחר בשריפה היכי יליף רבי יהודה ממן בשריפה מנותר ומיבע רשב"א דלית לן למעוטי מנותר אלא שאר איסורין אבל חמץ דמי לנותר בכרת ובבל תותירו לא ממעטינן וא"ת לעיל היכי יליף שאר אסורין באם אינו ענין נוקי קרא בחמץ בפסח דוקא דדמי ליה טפי וי"ל דלחמץ בפסח לא צריך [קרא] דמצי למילף במה מצינו: **חלבו** של שור הנסקל יוכיח. הקשה ריב"א היא גופה גילף מנותר שיהא בשריפה דדמי ליה ותיבע דלא דמי ליה בבל תותירו: חזר

מכלל דרבנן דפליגי עליה שרו אפי' כשאבוקה כנגדו אלא עצים דאיסורא לרבנן היכי משכחת להו א"ר אמי בר חמא בשרשיפא בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא תנור שהסיקו בעצי הקדש ואפה בו הפת לרבנן דשרו בקמייתא מאי א"ל הפת אסורה ומה בין זו לערלה אמר רבא הכי השתא ערלה בטילה במאתים הקדש אפילו באלף לא בטיל אלא אמר רבא אי קשיא ליה הא קשיא והלא מעל המסיק וכל היכא (ג) דמעל המסיק נפקו להו לחולין אמר רב פפא הכא בעצי שלמים עסקינן ואליבא דר' יהוד' דאמר (א) הקדש בשוגג מתחלל במזיד אינו מתחלל במזיד מאי טעמא לא כיון דלאו בר מעילה הוא לא נפיק לחולין שלמים נמי כיון דלאו בר מעילה נינהו לא נפקא לחולין וכל היכא דמעל המסיק נפקי לחולין והא (ב) תניא כל הנשרפין אפרן מותר (ג) חוץ מעצי אשירה (ד) ואפר הקדש לעולם אסור אמר רמי בר חמא כגון שנפלה דליקה מאיליה בעצי הקדש דליכא אינש דנמעול רב שמעי' אמר (ה) באותן שטעונין גניזה (ו) דתניא (ז) ושמו (ח) בנחת ושמו כולו ושמו שלא יפזר: ר' יהודה אומר אין ביעור וכו': תניא (ט) א"ר יהודה אין ביעור חמץ אלא שריפה והדין נותן ומה נותר שאינו בבל יראה ובל ימצא טעון שריפה חמץ שישנו בבל יראה ובל ימצא לא כל שכן שטעון שריפה אמרו לו (י) כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר וסופו להקל אינו דין לא מצא עצים לשורפו יהא יושב ובטל והתורה אמרה (יא) תשביתו שאור מבתיכם בכל דבר שאתה יכול להשביתו חזר ר' יהודה ודנו דין אחר נותר אסור באכילה וחמץ אסור באכילה מה נותר בשריפה אף חמץ בשריפה אמרו לו נבילה תוכיח שאסורה באכילה ואינה טעונה שריפה אמר להן הפרש נותר אסור באכילה ובהנאה וחמץ אסור באכילה ובהנאה מה נותר טעון שריפה אף חמץ טעון שריפה אמרו לו שור הנסקל יוכיח שאסור באכילה ובהנאה ואינו טעון שריפה אמר להן הפרש נותר אסור באכילה ובהנאה וענוש כרת וחמץ אסור באכילה ובהנאה וענוש כרת מה נותר בשריפה אף חמץ בשריפה אמרו לו חלבו של שור הנסקל יוכיח שאסור באכילה ובהנאה וענוש כרת ואין טעון שריפה חזר

עליס דאיסורא. דמתסרי בהנאה לרבנן היכי משכחת להו: **בשרשיפא.** כמה ליטב עליו לו להדום רגליו דהנאתן כשהן בעין ועל ידי ממש אבל הנאת היסק אין הנאתו אלא לאחר ביעורו לו בשעת ביעורו: **בעילה במאתים.** הלכך לא חמירא משבלה ונבער איסורו: **והלא מעל המסיק.** ומייב קרבן מעילה וכל דבר שאין בו קדושת הגוף כגון בהמה שאינה של קרבן וכלי שאינו כלי שרת כיון שמעל בו יצא למולין דתנן (מעילה דף יט:) אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה וכלי שרת בלבד אבל כל מידי אחרינא ממעילה דאשונה נפקא לחולין דקי"ל (ב) אין מעילה בכ"מ אלא שיהו שנשתנה מקדושתו ואמאי פת אסורה הא קודם שנתנו הפת היה ההיסק חולין: **בעלי שלמים.** שהתפיסן לדמי שלמים למוכרן וליקח בדמיהן שלמים. וקדשים קלים אין להם מעילה דאלאו קדשי ה' (ו) קרינן ביה שכולן לבעלים ואין לגבוה בהן אלא לאחר זריקת דמים את האימורין ואיסורא מיהא רכיבא עליהו וממעילה הוא דאימעיטי במסכת מעילה (זבחים ז:): **ואליבא דרבי יהודה.** פשט ליה רב מסדא בקדושין בפ"ב (דף נה.) דאמר הקדש במזיד אין מתחלל אם נהנה ממנו במזיד אלא יצא לחולין הלכך בשלמים שוגג דידהו במזיד דהקדש הא אלאו בני מעילה ניהו. והכי נמי הוה מצי למימר הכא כשהסיקו מזיד עסקינן מיהו שהסיקו משמע שוגג ומזיד וכיון דמצי לאוקמה בין בשוגג בין במזיד אוקמה: **כל הנשרפין.** בשילהי פרק בתרא דתמורה (לג:) מפרש אלו נשרפין ואלו נקברין: **ואפר הקדש לעולם אסור.** להכי נקט גבי הקדש לעולם וגבי אשירה לא נקט לעולם משום דאשירה יש לה היתר אם שורפה עו"ג ובטלה אבל הקדש אין בו ביטול והכי מפורש בשילהי תמורה (לד.): רמי בר חמא ורב שמעיה אאפר הקדש לעולם אסור מהדדי: **כאותו אפר שטעון גניזה.** קאמר לעולם אסור חהו אפר של תרומת הדשן אלא היתה מעילה בהסיקו: **כל דין שאתה דן.** שמתחלתו אתה דנו כדי להחמיר עליו שהרי תמוד הוא ואתה מביא לו חומר אחר כדקאמרת חמץ שהוא בבל יראה אין דין שטעון שריפה וסופו נמצא שחומר שאתה מוסיף עליו גורם לו להקל: **אינו דין.** שהרי הדין מלמד שיהא חמור והרי הוא מקילו: **שאם לא מצא עצים.** ישב ויבטל בתמיה. ואף על גב דאמרי' בפרק קמא (דף יב:) לרבי יהודה אבל בשעת ביעורו השבתתו בבל דבר גבי פלוגתייהו מיהא קולא היא כמי שהוא רולה לאלא בשרילא אוי בתוך שלשים דאמרינן זקוק לבער וכשאין עליס לבוקפו יהא יושב ובטל ולא יבערנו: **ודנו דין אחר.** שאינו קל וחומר אלא גזירה שוה וכיון לקולא וכיון לחומרא בתרה אזלינן דגזירה הכתוב הוא ואין להשיב עליו תחלתו להחמיר ובסופו להקל: חמץ

עין משפט נר מצוה

א (מרי' פ"ו מהל' מעילה הל"ינ):
נו ב מרי' פ"ז מהלכות ע"ז הל' י טוש"ע יו"ד סי' קמב סעיף ח:
נז ג ד מרי' פי"ט מהל' פסולי המוקדשין הלכה יג:
ה (מרי' פ"ב מהל' תמידין הל' טון):

רבינו חננאל

ורבנן מכלל דשרו אפילו בשאבוקה כנגדו, אי הכי עצי איסור לרבנן היכי משכחת לה. ושנינן בשרשפא. פירוש כמא לשבת בו כגון זה אסרה תורה. בעי מיניה רמי בר חמא מרב חסדא תנור שהוסק בעצי הקדש ואפה בו פת לר' המתיר מהו. וא"ל הפת אסורה. ומה בין עצי הקדש לעצי ערלה, אמר רבא משום דערלה, בטלה במאתים והקדש אפילו באלף לא בטיל. קשיא ליה לרבא והא קי"ל כי המסיק בעצי הקדש מעל, וכיון דמעל נפקי להו העצים לחולין הפת אמאי אסורה. ומשני רב פפא בעצי הקדש שאמרנו במאי עסקינן, כגון שהקדישם בתורת שלמים וכר' יהודה דתני בקדושין פ"ב הקדש בשוגג מתחלל במזיד אינו מתחלל, במזיד מאי טעמא אינו מתחלל משום דלאו כר מעילה הוא, הכא נמי בעצי הקדש המוקדשים בתורת שלמים, כיון דשלמים לאו בני מעילה נינהו לא נפקי לחולין. ומקשינן וכל היכי דמעל המסיק נפקי לחולין, והתניא כל הנשרפין אפרן מותר חוץ מעצי אשרה ואפר הקדש דלעולם אסור, ואי אמרת מעל המסיק ונפקי לחולין אמאי אסור. ושנינן כגון שנפלה דליקה מאיליה, דליכא אינש דלימעול, לפיכך תאני אפר הקדש לעולם אסור. רב שמעיה אמר האי דקתני אפר הקדש לעולם אסור, כגון תרומת הדשן שטעון גניזה. ושמועה זו תרומת הדשן שהוא טעון גניזה בסוף תמורה. כדתניא ושמו אצל המזבח, ושמו בנחת ושמו כלו ושמו שלא יפזר. ר' יהודה אומר אין ביעור חמץ אלא שריפה. תניא אמר ר' יהודה אין ביעור חמץ ללא שריפה. והדין נותן ומה נותר שאינו בבל יראה ובבל ימצא וכו' עד

מסורת הש"ס

ב) [ענין סה תמל' ר"ה כת.]. ג) תמורה לד., ג) שם לעיל כו. [ע"ש]. ד) [לעיל ה: יב: כא. תמיר' לד.]. ה) [מעילה יח.]. ו) [ויקרא ו.]. ז) כפ"ש ליתא. ח) [לעיל י.]. ט) כפ"ש נוסף: ט. י) [טוכה לו: וסס].

תורה אור השלם

ו. וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ג

2. שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשֹׁן עַד יוֹם הַשְּׁבִעִי: שמות יב טו

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מכלל וכו' יש לומר דמשום שיעור מרעיז מה לא משיב: (ב) ד"ה אין ביעור וכו' וסופו להקל אינו דין:

גליון הש"ס

גמ' כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר. עי' שפת קלו פ"ב תוס' ד"ה דתניא חזמים יב ע"ב תד"ה כן מזלי:

מוסף רש"י

כל הנשרפין אפרן מותר. כגון חמץ ותרומה ועבלה וכלאי הכרם אפרן מותר לכיסוס בגדים (תמורה לד.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com